

Riksdagens svar RSv 128/2024 rd — RP 69/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av strafflagen och till lagar som har samband med den

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av strafflagen och till lagar som har samband med den (RP 69/2024 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Lagutskottet (LaUB 9/2024 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i strafflagen (39/1889) 21 kap. 4 §, sådan den lyder i lagarna 578/1995 och 305/2023,
ändras 1 kap. 11 § 2 mom. 8 punkten, 2 c kap. 11 § 2 mom. 1 punkten, 8 kap. 1 § 1 mom.,
15 kap. 10 § 1 mom. och 34 a kap. 1 § 1 mom. 6 punkten,
sådana de lyder, 1 kap. 11 § 2 mom. 8 punkten i lag 368/2019, 2 c kap. 11 § 2 mom. 1 punkten
och 15 kap. 10 § 1 mom. i lag 723/2022, 8 kap. 1 § 1 mom. i lag 212/2008 samt 34 a kap. 1 §
1 mom. 6 punkten i lag 874/2018, och
fogas till 1 kap. 11 § 2 mom., sådant det lyder i lagarna 368/2019, 723/2022 och 181/2024, en
ny 7 a-punkt, till 8 kap. 2 §, sådan den lyder i lag 297/2003, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande
3 mom. blir 4 mom., och till 21 kap. nya 6 b och 6 c § som följer:

Riksdagens svar RSv 128/2024 rd

1 kap.

Om tillämpningsområdet för finsk straffrätt

11 §

Kravet på dubbel straffbarhet

Även om det i lagen på gärningsorten inte föreskrivs något straff för gärningen, tillämpas finsk lag på gärningen om den har begåtts av en finsk medborgare eller en i 6 § 3 mom. 1 punkten avsedd person och straff för gärningen föreskrivs

7 a) i 21 kap. 6 b eller 6 c §,

8) i 21 kap. 5 eller 6 §, 22 kap. 1 eller 2 § eller 25 kap. 8 §, om gärningen utgör sådant tvingande till äktenskap som avses i artikel 37 eller sådan tvångsabortering eller tvångssterilisering som avses i artikel 39 i Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (FördrS 53/2015),

2 c kap.

Om fängelse och kombinationsstraff

11 §

Kombinationsstraff

För att kombinationsstraff ska kunna dömas ut förutsätts att

1) gärningsmannen döms till fängelse på viss tid, minst tre år, för mord, dråp, dråp under för- mildrande omständigheter, grov misshandel, kvinnlig könsstympning, grov våldtäkt, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, sexuellt utnyttjande av barn, grovt rån, grovt sabotage, folkmord, brott mot mänskligheten, grovt brott mot mänskligheten, aggressionsbrott, krigsförbrytelse, grov krigsförbrytelse, tortyr, grov människohandel, tagande av gisslan, grovt äventyrande av andras hälsa, kärnladdningsbrott, kapning eller brott som begåtts i terroristiskt syfte, eller för försök till eller medverkan till ett sådant brott,

Riksdagens svar RSv 128/2024 rd

8 kap.

Om preskription

1 §

Preskription av åtalsrätten

Rätten att väcka åtal för brott för vilket det strängaste föreskrivna straffet är fängelse på livstid preskriberas inte. Åtalsrätten för fullbordat dråp preskriberas inte heller.

2 §

När preskriptionstiden för åtalsrätten börjar löpa

Preskriptionstiden för åtalsrätten för sådan kvinnlig könsstympning och sådan i 21 kap. 6 c § 1 mom. 3 punkten avsedd förberedelse till kvinnlig könsstympning som riktat sig mot en person som inte fyllt 18 år börjar löpa när målsäganden fyller 18 år.

15 kap.

Om brott mot rättskipning

10 §

Underlåtenhet att anmäla grovt brott

Den som vet att folkmord, förberedelse till folkmord, brott mot mänskligheten, grovt brott mot mänskligheten, aggressionsbrott, förberedelse till aggressionsbrott, krigsförbrytelse, grov krigsförbrytelse, tortyr, brott mot förbudet mot kemiska vapen, brott mot förbudet mot biologiska vapen, brott mot förbudet mot infanteriminor, äventyrande av Finlands suveränitet, landsförräderi, grovt landsförräderi, spioneri, grovt spioneri, högförräderi, grovt högförräderi, våldtäkt, grov våldtäkt, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, kvinnlig könsstympning, rån, grovt rån, människohandel, grov människohandel, tagande av gisslan, grovt sabotage, grovt äventyrande av andras hälsa, kärnladdningsbrott, kapning, brott enligt 34 a kap. 1 § 1 mom. 3 punkten som begåtts i terroristiskt syfte, grov miljöförstöring eller grovt narkotikabrott är på färde, men underlåter att i tid medan brottet ännu kan förhindras underrätta myndigheterna eller den som hotas av brottet, ska, om brottet eller ett straffbart försök därtill sker, för *underlåtenhet att anmäla grovt brott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Riksdagens svar RSv 128/2024 rd

21 kap.

Om brott mot liv och hälsa

6 b §

Kvinnlig könsstympning

Den som helt eller delvis avlägsnar eller annars skadar en kvinnas eller flickas yttre könsorgan ska för *kvinnlig könsstympning* dömas till fängelse i minst ett och högst tio år.

Försök är straffbart.

6 c §

Förberedelse till kvinnlig könsstympning

Den som för att begå ett brott som avses i 6 b §

1) förfar på något av de sätt som avses i 6 a § 1 mom.,

2) för en kvinna eller flicka utomlands, eller

3) tvingar eller förmår en kvinna eller flicka att genomgå en handling som avses i 6 b §,

ska för *förberedelse till kvinnlig könsstympning* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fem år.

Om faran för att brottet skulle fullbordas var obetydlig av andra än tillfälliga orsaker eller om personen frivilligt avstod från förberedelsen till brottet, förhindrade att förberedelsen fortsatte eller på något annat sätt eliminerade betydelsen av sin egen verksamhet vid förberedelsen till brottet, ska det som föreskrivs i 1 mom. dock inte tillämpas.

34 a kap.

Om terroristbrott

1 §

Brott som begåtts i terroristiskt syfte

Den som i terroristiskt syfte och så att gärningen är ägnad att allvarligt skada ett land eller en internationell organisation gör sig skyldig till

6) grov misshandel, kvinnlig könsstympning, grov människohandel, tagande av gisslan, grovt sabotage, grovt äventyrande av andras hälsa, kärnladdningsbrott eller kapning, ska dömas till fängelse i minst två och högst tolv år,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 3 kap. 10 a § och 4 kap. 19 § i förundersökningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förundersökningslagen (805/2011) 3 kap. 10 a § 5 mom. och 4 kap. 19 § 1 mom., sådana de lyder i lag 724/2022, som följer:

3 kap.

Allmänna bestämmelser om hur förundersökning ska genomföras

10 a §

Begränsning av förundersökningen på grund av erkännande

En förundersökning får inte lämnas ogjord eller läggas ned och en i 2 mom. avsedd förbindelse får inte ingås med stöd av denna paragraf, om det föreskrivs ett strängare straff än fängelse i sex år för det misstänkta brottet eller det misstänkta brottet är ett brott som avses i 20 kap. 1, 3—5, 9, 14—16 eller 18 § eller 21 kap. 5, 6 a, 6 c eller 7—15 § i strafflagen, eller om ett viktigt allmänt eller enskilt intresse kräver att det görs en förundersökning.

4 kap.

Förundersökningsprinciperna och rättigheterna för dem som deltar i förundersökning

19 §

Underrättelse om rätten att få en anmälan om frigivning av en fånge eller en häktad

Om utredningen gäller våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt övergrepp, grovt sexuellt övergrepp, sexuellt utnyttjande, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, sexuellt utnyttjande av barn, dråp, mord, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, förberedelse till grovt brott mot liv eller hälsa, kvinnlig könsstympning, förberedelse till kvinnlig könsstympning, grovt hemfridsbrott, grovt frihetsberövande, människohandel, grov människohandel, tagande av gisslan, förberedelse till tagande av gisslan, olaga förföljelse, grovt rån eller förberedelse till grovt rån, eller försök till eller medverkan till ett sådant brott, ska förundersökningsmyndigheten utan ogrundat dröjsmål underrätta

Riksdagens svar RSv 128/2024 rd

målsäganden om rätten att enligt 19 kap. 4 § 2 mom. i fängelselagen (767/2005), 16 kap. 1 § 2 mom. i häktningsslagen och 16 kap. 2 § 2 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) få en anmälan om att en fånge eller en häktad har frigivits eller avlägsnat sig från fängelset eller någon annan förvaringslokal.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 25 § i lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transportservice (320/2017) 25 § 3 mom. 1 och 2 punkten, av dem 25 § 3 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 726/2022, som följer:

25 §

Krav på taxiförare

— — — — —
Transport- och kommunikationsverket får dock inte bevilja körtillstånd för taxiförare, om personen på det sätt som framgår av straffregistret under de senaste fem åren innan ansökan om körtillstånd avgjorts har gjort sig skyldig till

1) spridning av pornografisk bild enligt 17 kap. 18 § i strafflagen (39/1889) eller sexualbrott enligt 20 kap., brott mot liv eller hälsa enligt 21 kap. 1—3, 6 eller 6 b §, människohandel enligt 25 kap. 3 § eller grov människohandel enligt 25 kap. 3 a §, grovt rån enligt 31 kap. 2 § eller narkotikabrott enligt 50 kap. i den lagen,

2) brott mot liv eller hälsa enligt 21 kap. 5, 6 a, 6 c eller 7—15 § i strafflagen, egendomsbrott enligt 28 kap. 1—9, 11 eller 12 §, rån enligt 31 kap. 1 § eller häleri- eller penningtvättsbrott enligt 32 kap. 1—10 § i den lagen,

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 1 kap. 10 § och 2 kap. 1 a § i lagen om rättegång i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) 1 kap. 10 § 1 mom. 1 punkten och 2 kap. 1 a § 2 punkten, sådana de lyder, 1 kap. 10 § 1 mom. 1 punkten i lag 185/2024 och 2 kap. 1 a § 2 punkten i lag 436/2013, som följer:

1 kap.

Om åtalsrätt och åtalsprövning

10 §

Åklagaren får på eget eller en parts initiativ vidta åtgärder för att lägga fram ett domsförslag och för att det ska behandlas i en rättegång som avses i 5 b kap, om

1) det för det misstänkta brottet inte föreskrivs strängare straff än fängelse i sex år och det inte är fråga om brott som avses i 20 kap. 1, 3—5, 9, 14, 16 eller 18 § eller 21 kap. 5, 6 a, 6 c eller 7—15 § i strafflagen (39/1889), och

2 kap.

Om biträdande av part

1 a §

Domstolen kan förordna ett rättegångsbiträde för att bistå målsäganden under förundersökningen och, om målsäganden har anspråk i ett mål som drivs av åklagaren, under rättegången, när målet gäller

2) brott som avses i 21 kap. 1—3, 5, 6 och 6 a—6 c § i strafflagen, om ett förordnande ska anses befogat med hänsyn till förhållandet mellan målsäganden och den misstänkte,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 16 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) 16 kap. 2 § 2 mom., sådant det lyder i lag 729/2022, som följer:

16 kap.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

2 §

Anmälan om att en frihetsberövad frigivits eller avlägsnat sig från förvaringslokalen

En målsägande som på det sätt som avses i 4 kap. 19 § i förundersökningslagen har meddelat att målsäganden vill få en anmälan om att en häktad som häktats på grund av våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt övergrepp, grovt sexuellt övergrepp, sexuellt utnyttjande, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, sexuellt utnyttjande av barn, dråp, mord, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, förberedelse till grovt brott mot liv eller hälsa, kvinnlig könsstympning, förberedelse till kvinnlig könsstympning, grovt hemfridsbrott, grovt frihetsberövande, människohandel, grov människohandel, tagande av gisslan, förberedelse till tagande av gisslan, olaga förföljelse, grovt rån eller förberedelse till grovt rån, eller försök till eller medverkan till ett sådant brott, har frigivits eller rymt, ska utan obefogat dröjsmål få en sådan anmälan. För att anmälan ska få göras krävs det att detta inte bedöms äventyra den häktades liv eller hälsa.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 10 kap. 3 § i tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen (806/2011) 10 kap. 3 § 2 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 452/2023, som följer:

Riksdagens svar RSv 128/2024 rd

10 kap.

Hemliga tvångsmedel

3 §

Teleavlyssning och dess förutsättningar

Förundersökningsmyndigheten kan ges tillstånd att rikta teleavlyssning mot en teleadress eller teleterminalutrustning som en misstänkt innehar eller annars kan antas använda, om den misstänkte är skäligen misstänkt för

6) dråp, mord, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, kvinnlig könsstympning eller i 21 kap. 6 a § i strafflagen avsedd förberedelse till grovt brott mot liv eller hälsa enligt 1, 2 eller 3 § i det kapitlet,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 6 § i straffregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i straffregisterlagen (770/1993) 6 § 2 mom., sådant det lyder i lag 733/2022, som följer:

6 §

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. har en enskild person rätt att få ett straffregisterutdrag beträffande sig själv för en uppgift som avses i 2 § i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002). I utdraget antecknas uppgifter om avgöranden genom vilka personen har dömts för spridning av pornografisk bild enligt 17 kap. 18 § i strafflagen eller för sexualbrott enligt 20 kap., dråp enligt 21 kap. 1 §, mord enligt 21 kap. 2 §, dråp under förmildrande omständigheter enligt 21 kap. 3 §, grov misshandel enligt 21 kap. 6 §, kvinnlig könsstympning enligt 21 kap. 6 b §, människohandel enligt 25 kap. 3 §, grov människohandel enligt 25 kap. 3 a §, grovt rån enligt 31 kap. 2 § eller narkotikabrott enligt 50 kap. i den lagen. I utdraget antecknas dessutom uppgifter om böter som dömts ut för sådana brott enligt 17 kap. 18 §, 20 kap. eller 25 kap. 3 eller 3 a § i strafflagen som har registrerats i det bötesregister som avses i 46 § 1 mom. i lagen om verkställighet av böter (672/2002). I utdraget antecknas också uppgifter om avgöranden

Riksdagens svar RSv 128/2024 rd

den genom vilka personen med stöd av bestämmelser som har gällt före ikraftträdandet av de ovannämnda bestämmelserna har dömts för ett brott som motsvarar ett brott som nämns ovan.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 9 § i brottsskadelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i brottsskadelagen (1204/2005) 9 § 1 mom. 2 punkten som följer:

9 §

Ersättning för lidande

För lidande som har orsakats genom en kränkning betalas ersättning till den

2) vars personliga integritet har kränkts på ett särskilt allvarligt sätt genom försök till dråp, försök till mord eller försök till dråp under förmildrande omständigheter, genom grov misshandel eller försök till grov misshandel, genom kvinnlig könsstympning eller försök till kvinnlig könsstympning eller genom något annat med dem jämfällbart brott.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 19 kap. 4 och 5 § i fängelselagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i fängelselagen (767/2005) 19 kap. 4 § 2 mom. och 5 § 2 mom., sådana de lyder i lag 734/2022, som följer:

Riksdagens svar RSv 128/2024 rd

19 kap.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

4 §

Anmälan om att en fånge frigivits eller avlägsnat sig från fängelset

Om en målsägande på det sätt som avses i 4 kap. 19 § i förundersökningslagen har meddelat att målsäganden vill få en anmälan om att en fånge som har dömts för våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt övergrepp, grovt sexuellt övergrepp, sexuellt utnyttjande, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, sexuellt utnyttjande av barn, dråp, mord, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, förberedelse till grovt brott mot liv eller hälsa, kvinnlig könsstympning, förberedelse till kvinnlig könsstympning, grovt hemfridsbrott, grovt frihetsberövande, människohandel, grov människohandel, tagande av gisslan, förberedelse till tagande av gisslan, olaga förföljelse, grovt rån eller förberedelse till grovt rån, eller försök till eller medverkan till ett sådant brott, har frigivits, har rymt, utan tillstånd har avlägsnat sig från ett fängelse, inte har återvänt till fängelset vid den tidpunkt som anges i beslutet om permission eller i något annat tillstånd, eller före den tidpunkt som avses i 14 kap. 3 § i denna lag har beviljats tillstånd att avlägsna sig från fängelset utan övervakning eller under sådan övervakning som avses i 8 § 3 mom. i det kapitlet, ska målsäganden utan obefogat dröjsmål få en sådan anmälan, om Brottsförhållandenmyndigheten har underrättats om målsägandens begäran enligt 2 kap. 1 a § i denna lag eller 2 kap. 2 § i häktningsslagen. Målsäganden ska underrättas också om den ovannämnda i 14 kap. 3 § i denna lag avsedda tidpunkten från och med vilken en fånge kan beviljas permission på basis av strafftidens längd och om den första permission som beviljats på denna grund samt om överförande av verkställigheten av fängelsestraffet till en annan stat. För att ovannämnda anmälningar ska få göras krävs det att detta inte bedöms äventyra fångens liv eller hälsa.

5 §

Anmälningar till polisen

Polisen ska underrättas om frigivning av en fånge som dömts för mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, kvinnlig könsstympning, grov våldtäkt, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn eller grovt sexuellt övergrepp mot barn samt om frigivning av en fånge som dömts till kombinationsstraff.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 128/2024 rd

Helsingfors 26.11.2024

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare